

Zwanger, COVID-19 en vaccinatie

Voor zorgprofessionals

Algemeen

In een recente meta-analyse waarin maatregelen als mond-neusmaskers (MNM), handen wassen en afstand houden werden onderzocht bleek het MNM als maatregel het meest effectief. De kans op transmissie is met een mondkapje ongeveer 50% lager dan zonder MNM.

Een arts / verloskundige mag vragen naar vaccinatie en deze vastleggen in het dossier. De zwangere hoeft geen antwoord te geven.

Wat gebeurt er bij een besmetting met corona:

- Een grote hoeveelheid RNA van het coronavirus is in het lichaam en bloed gekomen en vermenigvuldigt zich daarna snel.
- Hoe ziek iemand wordt, hangt af van de snelheid en kracht van de immuunreactie tegenover de kracht van het virus.
- Een zwangere heeft meer risico om ernstig ziek te worden.

Wat gebeurt er na een vaccinatie (Pfizer of Moderna):

- Een kleine hoeveelheid mRNA komt via het vaccin in het lichaam en bloed.
- Het lichaam reageert met een immuunreactie.
- Dit mRNA kan zich niet vermenigvuldigen, het is geen levend virus.
- Het lichaam vernietigt dit RNA door de immuunreactie.
- Door de reactie van het lichaam op het vaccin kan iemand kortdurende lichte klachten ervaren.
- Als iemand later in aanraking komt met het coronavirus dan reageert het lichaam snel en krachtig waardoor je niet of veel minder ziek wordt.

Wat zijn de risico's van een COVID-19-besmetting in de zwangerschap?

- Zwangere vrouwen met een Covid-19 infectie, hebben een groter risico op ernstige ziekte en IC opname dan niet-zwangeren.
- Het risico op vroeggeboorte is door COVID-19 niet verhoogd, maar wel voor zwangere vrouwen die op de IC zijn beland door COVID-19.
- Het risico op sterfte voor de geboorte lijkt verhoogd na een COVID-19 infectie tijdens de zwangerschap. De kans is 1.5 tot 2 keer zo hoog. Het is nog niet zeker hoe dit komt.
- De kans op trombose bij het doormaken van Covid-19 waarvoor ziekenhuis/IC opname nodig is, is verhoogd (bijna 50% bij IC opname, 10% bij opname verpleegafdeling in de algemene populatie).
- De lange termijn effecten van een COVID-19 infectie in de zwangerschap op de foetus zijn onbekend.
- De omikronvariant lijkt zich sneller te verspreiden dan de meer bekende deltavariant van het coronavirus.

Is het veilig om te vaccineren tijdens de zwangerschap?

- Wereldwijd zijn grote aantallen zwangeren gevaccineerd.
- Resultaten uit vele onderzoeken laten geen nadelige gevolgen zien.
- Langetermijneffecten van de coronavaccinatie zijn nog niet bekend, maar worden op grond van kennis over vergelijkbare vaccins en de werking niet verwacht.
- Pfizer en Moderna mRNA vaccins bevatten geen levend virus of levende virusdeeltjes.
- De vaccinatie kan in alle fases van de zwangerschap worden gegeven.

Hoe effectief is een vaccinatie?

- Een vaccinatie beschermt de zwangere vrouw tegen ziekenhuis- en IC-opname;
- De effectiviteit neemt geleidelijk af naarmate de laatste vaccinatie langer geleden is en men ouder of kwetsbaarder is. Een boosterprik (extra prik) verbetert de effectiviteit.
- Een moeder geeft antistoffen mee aan het ongeboren kind, maar of dit de baby ook beschermt tegen infectie is nog onvoldoende onderzocht.
- Antistoffen die de baby beschermen tegen een infectie worden ook aangetroffen in moedermelk en zo meegegeven aan het kind. Maar of dit de baby ook beschermt tegen infectie is nog onvoldoende onderzocht.
- Vaccineren tijdens de borstvoedingsperiode is geen bezwaar; soms is er enkele dagen een afname of toename van melkproductie.

Wat zijn de bijwerkingen van de vaccinatie?

- Na vaccinatie kunnen milde en kortdurende klachten ontstaan. Dit is voor zwangere vrouwen niet anders dan voor niet zwangeren. Het gaat om klachten als een pijnlijke, dikke, rode prikplaats, koorts en/of rillingen, hoofd-, spier-, gewrichtspijn, vermoeidheid, misselijkheid of opgezette lymfeklieren. Dit betekent dat het lichaam actief is en afweerstoffen maakt.
- Er is geen verhoogd risico op trombose na vaccinatie met een mRNA vaccin (Pfizer of Moderna).
- Er is geen verhoogde kans op een miskraam na vaccinatie.
- Er zijn geen nadelige gevolgen voor de vruchtbaarheid. Dit geldt zowel voor vrouwen als mannen.
- (Kortdurende) menstruatiestoornissen kunnen voorkomen en komen waarschijnlijk door het activeren van het immuunsysteem en de reacties op hormoonspiegels. Deze meldingen worden onderzocht door Lareb.

Is de booster ook voor zwangeren nodig?

- Ja, dit is nadrukkelijk geadviseerd door de Gezondheidsraad, NVOG, KNOV en, RIVM.
- Uit onderzoek blijkt dat antistoffen minder goed werken tegen de omikronvariant, maar dat de booster dat gedeeltelijk opheft.
- De vaccinatie-uitnodiging volgt op basis van leeftijd.

Informatie voor zwangeren

Zwangeren kunnen vragen stellen aan hun arts, verloskundige of via de Twijfeltelefoon (dagelijks van 8.30 - 16.30 uur). Zij kunnen meer informatie vinden op de website van het RIVM (zie hieronder).

Meer lezen?

- 🔗 [Standpunt NVOG](#)
- 🔗 [Twijfeltelefoon](#)
- 🔗 [Informatie over COVID-19 voor zwangeren RIVM](#)
- 🔗 [Corona Disease COVID-19 CDC](#)
- 🔗 [COVID data tracker CDC](#)

Bronnen:

- RIVM, CDC, NVOG
- Talic et al, BMJ 2021
- Crovetto et al, Clin Infect Dis Nov 2021 (doi: 10.1093/cid/ciab104); Falsaperla et al, Expert Rev Vaccin Oct 2021 (DOI: 10.1080/14760584.2021.1986390); Fu et al, Int J Gyn Obs Nov 2021 (DOI: 10.1002/ijgo.14008) ; Gurol-Urganci et al, AJOG Nov 2021 (doi: 10.1016/j.ajog.2021.05.016); Kazemi et al, Plos One August 2021 (https://doi.org/10.1371/journal.pone.0255994); Wainstock, Vaccine Oct 2021 (DOI: 10.1016/j.vaccine.2021.09.012)
- Chen et al, Hum Reprod Nov 2021 (doi: 10.1093/humrep/deab238)
- Trombose stichting

Uitgave van: Consortium Zwangerschap en Geboorte Noord-Nederland

December 2021

